MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro

Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Eduskunnan aseman korostuminen on terve muutos. Jotta muu talo voisi käyttää valtaa, puhemiehen olisi hyvä antaa keskittyä arvovaltaan.

PÄÄKIRJOITUSTOIMITUKSEN ESIMIES MATTI KALLIOKOSKI, HELSINGIN SANOMAT

Tulevaisuuden evät maalta

YK:n alainen innovatiivisen kehitysrahoituksen työryhmä pohti viime viikolla Helsingissä maailman ruokatilannetta. Ongelmana on, että maailman ruokatuotanto ei kasva samassa suhteessa väestön lisääntymisen kanssa.

Viime vuosina lähes 900 miljoonaa ihmistä on nähnyt nälkää. Jos väestö kasvaa nykyisten ennusteiden mukaan, niin vuoteen 2050 mennessä ruuan tuotannon pitäisi lisääntyä 60 prosenttia. Jotta tähän päästäisiin, pitäisi ruuan tuotantoon investoida 50 prosenttia nykyistä enemmän.

Kehitysmaiden ja kehittyneimpien maiden ongelmat ovat ruuantuotannossa erilaisia, mutta yhteistä niille on, ettei ruuan tuottaminen ole taloudellisesti kannattavaa. Kannattavuus on heikkoa siitä huolimatta, että ruuan tuotantoa tuetaan yhteiskunnan varoin. Kehitysmaissa yhteiskunnalla ei ole mahdollisuutta tukea antaa.

Köyhien maiden ruokahuoltoa heikentää entisestään se, että varakkaat maat ovat ryhtyneet ostamaan ja vuokraamaan viljelysmaata kehitysmaista. Kymmenen viime vuoden aikana yli 200 miljoonaa hehtaaria viljelykelpoista maata on siirtynyt paikallisilta pienviljelijöiltä ulkomaisille sijoittajille.

Tulevaisuudessa kilpailu maasta ja ruuasta tulee vain kiihtymään. Tästä syystä kaikkien maiden pitää pyrkiä mahdollisuuksiensa mukaan huolehtimaan omasta ruokaturvastaan. Se ei onnistu ellei maaseudusta huolehdita ja pidetä sitä elinvoimaisena.

Ruuantuotannon lisäksi maaseudun merkitys tulee muutenkin korostumaan entisestään.

Maaseutu ja sen vihreät elinkeinot ovat Suomen tulevaisuudelle suuri mahdollisuus ja voimavara. Näiden mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää kuitenkin aktiivista panostamista maaseudun elinkeinoihin.

Maan hallitus kokoontuu parin viikon kuluttua päättämään hallituskauden lopun suuntaviivoista. Hallitus on saanut eri järjestöiltä esityksiä siitä, miten talous saadaan kääntymään kasvuun.

Tammikuun alussa SAK ja STTK esittelivät yhteisen kasvupoliittisen ohjelmansa. Siinä nostettiin puhdas ruoka, metsä, kaivokset, arktisen olot ja matkailu tulevaisuuden kasvualoiksi. Tiestön ylläpitoon järjestöt esittivät lisää sata miljoonaa euroa. Myös Itä- ja

Maaseudun merkitys kasvaa muun muassa uusiutuvan energian tuottamisessa ja ilmastonmuutoksen hillitsemisessä.

Pohjois-Suomen kehittämistyöryhmä korosti luonnonvarojen merkitystä taloustaantumasta nousemisessa.

Viime viikolla MTK esitti omat ehdotuksensa hallituksen puoliväliriiheen. MTK:n esitys oli lähes samanlainen kuin työmarkkinajärjestöilläkin. MTK:n vihreän kasvun ohjelmassa korostetaan ruuan tuotantoa, puuta ja uusiutuvaa energiaa, koko maasta huolehtimista sekä vihreiden elinkeinojen merkitystä ilmastonmuutoksen hillinnässä.

MTK muistuttaa, että maaseutu ja maatalous ovat jo tehneet oman osuutensa säästötalkoista. Leikkausten ja veronkorotusten sijaan hallituksen pitää tarttua oman maan luonnonvarojen antamiin mahdollisuuksiin.

Omien vahvuuksien hyödyntäminen edellyttää muun muassa sitä, että koko maan infrastruktuuri pidetään kunnossa. Ilman toimivia liikenne- ja tietoliikenneyhteyksiä maaseudun voimavaroja ei pystytä hyödyntämään.

Maaseudulta löytyvät evät koko Suomen tulevaisuudelle ja talouden suunnan kääntämiseen. MTK:n mielestä Suomen kasvu on tahdon asia ja omissa käsissämme. Toivottavasti hallitukselta löytyy riittävästi tahtoa ja rohkeutta tarttua maaseudun tarjoamiin mahdollisuuksiin.

Suomen kasvu on tahdon asia ja omissa käsissämme.

Valoa idästä

Venäjä vahvistaa edelleen asemaansa Suomen tärkeimpänä kauppakumppanina.

Suomen vienti Venäjälle kasvoi viime vuonna 5,3 miljardiin euroon marraskuun loppuun mennessä. Samaan aikaan tuonti Venäjältä ylsi 9,5 miljardiin.

Venäjältä tuodaan Suomeen lähinnä energiaa, ja tuonnin kasvu koostui pääosin öljyn hinnan noususta. Vienti sen sijaan on monipuolista koostuen paitsi eri alojen suomalaistuotteista, myös kauttakulkukaupasta.

Euroalueen taantuma näkyy viennistä riippuvaisessa Suomessa vahvana. Venäjän viennin noin kymmenessä prosentissa huiteleva kasvu on turvannut edes sen, että kokonaisvientimme pysyi toissa vuoden tasolla 56,8 miljardissa eurossa.

Ennusteiden mukaan Venäjä lukeutuu myös tulevina vuosina vahvan kasvun alueisiin. Suomessa kannattaa miettiä tarkasti, osaammeko riittävän hyvin hyödyntää idästä kajastavan talouden valon.

Suomen on pakko löytää ratkaisuja ulkomaankaupan tasapainottamiseen. Vaikka kauppataseen vaje supistui viime vuonna 2,3 miljardiin euroon, tarkoittaa luku edelleen maamme köyhtymistä.

Käytännössä vaatimus kohdistuu vientiin kelpaavien sekä tuontia korvaavien hyödykkeiden valmistukseen. Yritysten osaamisen lisäksi ratkaisevassa asemassa ovat kuluttajien valinnat.

Tuotteen suomalaisuus on nykyisin hyvä brändi Venäjällä. Tämän ovat huomanneet onneksi myös useat elintarvikealan yritykset, joita nähdään tänään alkavilla Moskovan ruokamessuilla ennätysmäärä (MT 8.2.).

Ruokaviennin nopea kasvu Venäjälle auttaa koko Suomea. Se myös lisää yleistä kiinnostusta maatamme kohtaan, mikä näkyy kasvavina matkailutuloina.

VIERASYLIÖ

Linnut kertovat talvisesta luonnosta

Tammikuun lopulla pidettiin vuosittainen lintujen pihabongaustapahtuma. Lintualan keskusjärjestö BirdLife Suomen järjestämä harrastajahavainnointi keräsi Suomessa kaikkiaan 19 000 harrastajaa yli 12 000 pihalla.

Tapahtuma oli kansainvälinen ja siihen osallistui muun muassa Britanniassa noin 285 000 lintuihmistä.

Pihabongauksella kerättiin aineistoa lintujen talvisista määristä, minkä perusteella voidaan tehdä arvioita luonnossa tapahtuneista muutoksista. Niiden paras ilmentäjäryhmä ovat juuri linnut. Vuosittain toistettuina näin saadaan tietoa myös linnustossa odotettavissa olevista muutoksista.

Tänä talvena pihoilla oli aikaisempaa vähemmän lintuja. Ne olivat keskittyneet niihin kohteisiin, joissa oli harjoitettu jo pitempään ruokintaa. Tehoruokinnan paikoilla saattoi olla lähes tuhat lintua, joista suurimmat parvet koostuivat keltasirkuista.

Kesäkausi 2012 oli monelle lintulajille suotuisa ja poikastuotto hyvä. Tämä yhdessä luonnon yleisen tuottavuuden kanssa tuotti myös loppuvuodelle normaalia suurempia lintuparvia.

Mikään erityisen runsas vaellusjakso ei syksy ollut ja moni laji, kuten taviokuurna ja pähkinähakki ehtivät päättää talviliikehdinnän ennen pihabongausta.

Tutut lajit edelleen kärjessä

Useimmilla pihoilla esiintyivät jälleen tutut lajit: talitiainen, sinitiainen ja harakka. Sen sijaan nämä lajit eivät olleet runsaimpia määriltään.

Hieman yllättäen ykkössijan valtasi pohjoisen laji, urpiainen, jota havaittiin peräti 83 000 yksilöä. Laji on oppinut ruokailemaan luonnon lisäksi myös pihoilla.

Talitiainen on runsas myös Suomessa ja sen 84 000 yksilöä oli toiseksi suurin. Tiaiset kuuluvat osamuuttajiin, jolloin syksyllä on voitu havaita sekä talitiaisia että sinitiaisia matkalla merelle kohti Ruotsia.

Yleensä normaali pesimäkausi tasoittaa yhtenä kesänä syntyneen vajauksen. Menneenä kesänä näin ei käynyt kuusitiaiselle, jonka massavaellus vuonna 2009 tyhjensi lajin talvialueet. Nyt kuusitiaisia nähtiin vain 6 000 yksilöä.

On arveltu, että sateisen kesän jälkeen puimatta jääneet pellot olisivat vaikuttaneet eräiden lajien määriin. Kolmanneksi yltäneitä keltasirkkuja havaittiin nyt 81 000, kun edellisenä talvena lintuja oli vielä 92 000.

Peippoja ja järripeippoja oli jäänyt talvehtimaan noin 1 500. Tämä on moninkertainen viime talveen nähden.

Hyvästä biologisesta tuotannosta seurasi myös hyvä pihlajamarjasato. Syksyllä oli vielä runsaasti tilhiä liikkeellä ja ennätysmäärät taviokuurnia.

Tänä talvena pihoilla oli aikaisempaa vähemmän lintuja.

Tammikuun loppuun mennessä näiden vaellukset olivat lähes tyrehtyneet.

Marjasadoista ja lämmenneestä ilmastosta olivat jäljellä mustarastaat runsaalla 9 000 linnulla.

Harmaavarpuset ovat vähentyneet

Koko 2000-luvun jatkunut kilpailu varpuslajien kesken näyttää nyt ratkenneen pikkuvarpusen eduksi. Laji on geneettisesti sopeutumiskykyisempi kuin harmaavarpunen.

Pikkuvarpunen on runsain laji Tanskassa ja Ruotsissakin ylivoimainen harmaavarpuseen nähden. Nyt myös Suomessa jatkui harmaavarpusen vähentyminen ja pikkuvarpusia oli jo yli kaksi kertaa enemmän eli 43 000 lintua.

Tautitilanne on säilynyt ilmaston lämpenemisestä huolimatta ennallaan. Loismadoista kärsinyt viherpeippo on edelleen vähentynyt. Suuntaus on samanlainen kuin Ruotsissa, josta Trichomonas-mato on tullut. Viime talvena viherpeippoja laskettiin noin 27 000 ja nyt suunnilleen sama määrä.

Ilmaston lämpeneminen näkyy vesilintujen talvehtimisalueiden siirtymisenä pohjoisemmaksi. Jäätilanne oli normaali ja etenkin Ahvenanmaalla isoissa sulissa nähtiin suuria lintuparvia, kuten Eckerössä uiveloita 80 lintua ja Jomalassa tukkasotkia 16 000 sekä Jurmossa telkkiä 500. Hangon edustalla oleili vielä lähes 500 allia.

Ilmaston muutos auttaa monia lajeja selviytymään Suomen karusta talvesta. Tätä on edesauttanut leudompien talvien lisäksi myös ihmisen harjoittama ruokinta.

Mustarastaiden ohella tänne jäi lukuisia pajusirkkuja, jotka viiksitimalin ohella tulevat toimeen lähes kokonaan ruovikoista saamallaan ravinnolla. Ennen harvinaisia pajusirkkuja nähtiin puolen sataa lintua.

Myyräkanta näkyy petolintujen määrässä

Talvella maastossa kulkeva lintuihminen kiinnittää huomion suuriin lintuihin, jotka kuitenkin ovat lukumääräisesti vähäisiä. Näihin kuuluvat petolinnut, pöllöt ja monet kanalinnut.

Petolintujen esiintyminen on riippuvainen myyrätilanteesta. Vuonna 2009 Etelä- ja Keski-Suomessa oli runsaasti myyriä ja näin myös talvella havaittiin monia hiirihaukkoja ja sinisuohaukkoja.

Seuraavana kesänä myyrät ja sopulit olivat yleisiä Lapissa. Siellä pöllöjen poikueet olivat suuria vielä viime keväällä.

Pieneläinten vähentyminen oli odotettavissa ja pöllöjen lähtö ruoan hakuun etelämpää. Aina näihin aikoihin saakka on voitu nähdä pylvään nokassa kyhjöttäviä hiiripöllöjä. Myös muutamia etelään tulleita tunturipöllöjä ja lapinpöllöjä on havaittu.

Ilmastonmuutos vaikuttaa luonnon monimuotoisuuteen varsinkin lämpimillä vyöhykkeillä. Suomen eliölajit ovat ajan saatossa sopeutuneet Suomen luonnonoloihin, eikä välittömästi suuria tappioita tule.

Tämä ei kuitenkaan koske Suomen kesälajistoa. Se on monen lajin määrissä vähentynyt yleiseurooppalaisella vauhdilla: Noin kolmannes kesäisistä laululinnuista jää jo tulematta.

Yhä useampi laji, myös hyönteisravintoa käyttävät, jättäytyy maahan talveksi. Kohta ei voi olla enää varma kevätmuutolla olevista lajeista. Tammikuussa täällä havaittiin muun muassa punarintoja, peukaloisia, luotokirvisiä, västäräkkejä ja jopa yhdessä sikalassa asuva haarapääsky.

Havaintojen kerääminen talvehtivista linnuista on edistämässä myös ekologista tutkimusta sekä luontoympäristön suojelu- ja hoitotavoitteita. Monelle tapahtumaan osallistuneelle se antaa myös talviseen viikonloppuun iloisen vaihtelun harmaaseen ja melkein kaamoksen arkeen.

Lintujen seuraaminen kotipihalla on erinomainen harrastus.

OLLI PAASIVIRTA
Kirjoittaja on ympäristönsuojeluneuvos Kauniaisista.

PÄIVÄN KUVA

LEHTIKATSAUS

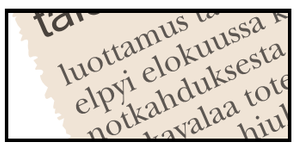

Aktiivisuus kantaa nuorta

Salon Seudun Sanomat muistuttaa nuoria aloitteellisuudesta kesätöitä hakiessa.

”Joku voi kesätyöpaikassaan saada oivalluksen siitä, mihin ammattiin haluaa opiskella.

Omalla tavallaan arvokas on päinvastainenkin kokemus. Ihmisen työssä viettämä aika on elämästä niin suuri osa, että itselle sopivimman alan löytämiseen kannata panostaa.

Sinnikäs kesätyön etsintä kertoo paljon nuoresta itsestään.”

Räkäkänni ei enää kiinnosta

Kaleva kertoo ruotsalaistutkimuksesta, jonka mukaan yhä useammat nuoret eivät kokeile juomista ja ensihumalat siirtyvät myöhäisemmäksi.

”Samanlainen kehityssuunta on havaittavissa Suomessa. Alaikäisten alkoholinkäyttö on vähentynyt ja täysraittiiden määrä on noussut. Säännöllinen ja tiheä humalahakuinen juominen on vähentynyt 2000-luvulla.”

”Vaikka alaikäisten juomisessa on tapahtunut myönteistä vähenemistä, on tilanne nuorten aikuisten kohdalla huolestuttava. Heidän juomisensa kulkee aivan toiseen suuntaan.”

Sähköverkosta huoltovarmuus

Aamulehti ottaa kantaa Fortumin aikeisiin myydä sähköverkkonsa.

”Sähköverkon omistuspohjalla ei ole periaatteessa ongelma, vaikka se siirtyisikin ulkomaille. Kaikilta omistajilta vaaditaan verkon ylläpitoa ja kunnostusta. Kyse on koko maan huoltovarmuudesta. Jos Fortum myy verkkonsa, yli puolet Suomen sähköverkoista siirtyisi ulkomaiseen omistukseen.

Miten taataan sähkönjakeluverkon välttämätön kunnossapito poikkeuksellisissa oloissa?

”Haluaako Fortum entisestään parantaa tulostaan myymällä verkkonsa ja välttämällä sekä myrskytuhojen korjaukset että sähkölinjojen kaivamisen maan alle?”

KOLUMNI: STINA HAASO

Rokotekeskustelu roihahtaa hetkessä

Kerroin hankkineeni lapselleni vesirokkorokotteen. Ja toisenkin.

Kuulijaksi sattui intohimoinen rokotteiden vastustaja, jonka mielestä jokainen lapselle annettu piikki on täynnä lapsen elimistön sekoittavia vierasaineita. Olen siis pilannut lapseni elämän.

Minulle harmiteltiin myös sitä, etten ollut tuonut lastani vesirokkobileisiin. Olisin kuulema säästänyt sen 70 euroa per rokoteannos, kun olisin hankkinut tuttavaperheeltä vesirokon lapselleni.

Ei auttanut selityksenä, että pidän vesirokkoa karmeana tautina. Eikä se, että vesirokkorokotetut välttävät ikävät jälkitaudit. Ja että samalla saa suojan aikuisiällä puhkeavaa vyöruusua vastaan.

Olisi pitänyt olla valmistautunut rokotetaisteluun. No. Seuraavan kerran olen.

Sikainfluenssarokotteen jälkimainingit heijastelevat yhteiskunnassa vielä pitkään. Keskustellaan rokotteiden haittavaikutuksista ja siitä, tarvitaanko rokotteita lainkaan.

Epäonnistuneen rokotusfarssin tuloksena etenkin lapsiperheisiin on kylvetty epäluottamus rokotteisiin.

Epäonnistuneen rokotusfarssin tuloksena etenkin lapsiperheisiin on kylvetty epäluottamus rokotteisiin.

stina.haaso@maaseuduntulevaisuus.fi

Moni jättää esimerkiksi kausi-influenssarokotteen ottamatta, minkä vuoksi väestölle ei saada rokottamalla yhtä hyvää suojaa kuin aiemmin.

Vakavampi ilmiö on, että moni perhe kertoo jättävänsä osittain tai jopa kokonaan lapsensa rokottamatta. Rokoteohjelman rokotteita pidetään kuin valikoimana, josta noukitaan itselle mieleiset vaihtoehdot.

Rokotteista on tullut perheitä voimakkaasti jakava asia. Olet joko puolesta tai vastaan.

Hyvä esimerkki on juuri vesirokkorokote. Ne, joiden kokemus vesirokosta tautina on vain pari näppyä, eivät ymmärrä millainen viikkojen piina märkivien rupien ja jälkitautien kanssa eläminen voi olla.

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos on suosittanut vesirokkorokotteen ottamista lasten rokoteohjelmaan jo vuosia.

Kalliin hinnan vuoksi se odottaa yhä. Tällä hetkellä rokotteen voi hankkia lapselleen, jos sen maksaa itse.

Vesirokko ei ole ainoa rokote, jota vanhemmat hankkivat lapselleen rokoteohjelman ulkopuolelta. Paljon matkustelevat perheet hankkivat lapsilleen esimerkiksi hepatiittirokotteet.

Nettikeskustelut roihahtavat hetkessä puolesta ja vastaan. Vanhemmat ottavat kiihkeästi kantaa aiheeseen.

Perusteluja haetaan eri tasoisista asiantuntijalähteistä, mutta myös toisista nettikeskusteluista ja iltapäivälehdistä.

Hyvällä ilmaisulla varustettu agitaattori voi pelotella epävarmoja vanhempia niin, että kausi-influenssapiikin lisäksi koko perusrokoteohjelmaa aletaan epäillä.

Rokottamatta jättämispäätöksiä perustellaan usein sillä, että Suomessa on melko pieni todennäköisyys lapsen saada esimerkiksi poliota, kurkkumätää tai hinkuyskää.

Ollaan helposti tyytyväisiä tilanteeseen, mutta ei ymmärretä mihin se perustuu – vuosikymmenten järjestelmälliseen rokoteohjelmaan.

Jotta vakavat taudit pysyvät poissa jatkossakin, suurin osa lapsista pitää rokottaa.

Emme elä pullossa. Emme voi vaikuttaa toisten tekemiin valintoihin. Muiden valinnat sen sijaan vaikuttavat meihin.

Matkustelu on tuonut joitain vakavia tauteja Suomeen myös takaisin. Esimerkiksi tuhkarokko on vakava tuliainen.

Vaikka rokottamattomien lasten perhe ei koskaan matkustelisi ulkomailla, ei tarvita kuin jonkun muun tuliaisena tuoma virus – ja epidemia syntyy.

Rokottaako vai eikö rokottaa? Minä rokotan.

Vaikka oma lapseni olisi terve, oma napa ei ole ainoa näkökulma asiaan. Kyse ei ole vain minusta, vaan meistä kaikista.

Samassa päiväkotiryhmässä voi olla sairas lapsi, jolle koko hoitoryhmän terveys on etu. Esimerkiksi flunssakierteeseen joutunut lapsi sairastuu helpommin muihinkin tauteihin.

Jokainen rokottamaton lapsi, jolla ei ole terveydellistä syytä jättää rokotusohjelman perusrokotteita ottamatta, on yhteiskunnan vapaamatkustaja.

En haluaisi viedä lastani päiväkotiin tai kouluun, missä suurin osa lapsista on rokottamattomia luonnonlapsia.